

Valion Navettaseminaari 11.2.2016.

KANNATTAVA JA KILPAILUKYKYINEN NAVETTAINVESTOINTI

INVESTOINTITUEN MAHDOLLISUUKSIA JA RAJOITUKSIA

Raija Seppänen

yliarkkitehti / chief architect

Maa- ja metsätalousministeriö / Ministry of Agriculture and Forestry

Maaseudun kehittämissyksikkö / Rural Development Unit PL 30 / PO BOX

00023 VALTIONEUVOSTO/ FIN-00023 GOVERNMENT, Finland

Mob. +358295162483

Suomen maaseutuohjelma 2014-2020

- Manner- Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014-2020 eli *maaseutuohjelman* avulla kehitetään maaseutua
- Osa maaseutuohjelman rahoituksesta on kansallista rahoitusta ja osa rahoituksesta tulee EU:n maaseuturahastosta. Maaseuturahasto on yksi Euroopan rakenne- ja investointirahastoista_
- Esim. maatalouden investointituki (ns. rakennetuki) ja nuoren viljelijän aloitustuki ovat maaseutuohjelman toimenpiteitä

Neuvoston ja parlamentin asetukset ja muut EU-asiakirjat

Yleisasetus (1303/2013), horisontaaliasetus (1306/2013), maaseutuasetus (1305/2013), delegoidut (807/2014) ja täytäntöönpanoasetukset (808/2014), valtioneuvoston asetukset, komission työasiakirjat

Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelma

Kansallinen lainsäädäntö

Rakennetukilaki (1476/2007), muutos (1187/2014), Vna maatalouden rakennetuesta (240/2015), Vna maatalouden inv. tuen kohdentamisesta (241/2015), Energiakatselmusten tuki, MMMa yksikkökustannuksista (695/2015) ja muusta tuetusta rakentamisesta

SUOMEN MAASEUTUOHJELMA

hyväksytty EU- komissiossa 12.12.2014.

Maaseutuohjelman strategiset painopisteet

Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.

Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.

Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa.

MAASEUTUOHJELMAN TAVOITTEET

kaikissa tuettavissa hankkeissa

1.

Osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät

2.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat

3.

Luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat

4.

Maaseudun yritystoiminta monipuolistuu työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat

5.

Maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu

6.

Maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään ja arvostuksiin tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia

Maaseutuohjelmassa maatalouden investointituella tavoitellaan

- Alkutuotannon säilyttämistä nykytasolla
- Maatilojen kilpailukyvyn ja kannattavuuden sekä tuotanto-olosuhteiden parantamista
- Eläinten hyvinvoinnin ja työympäristön parantamista
- Energiatehokkuuden parantamista ja uusiutuvan energian käytön lisäämistä
- Vaikuttamista maataloustuotannon aiheuttamaan ilmasto- ja ympäristökuormitukseen
- ohjelmakauden aikana 7000 tukea saanutta tilaa / 9000 tuettua investointia

Maaseutuohjelmassa nuoren viljelijän aloitustuella tavoitellaan

- Maataloustuotannon jatkuvuuden turvaaminen edistämällä nuorten yrittäjien tilanpidon aloittamista
- ohjelmakauden aikana 2700 tuettua tilanpidon aloitusta

MMM valmistele eläinsuojelulain kokonaisuudistusta

- Valmistelun pohjana tutkimustietoa ja useita selvityksiä
- Tänä vuonna (2016) valmistuu HE ja lakiehdotus annetaan eduskunnalle
- Uudistamisen tavoitteina mm.
 - modernisoida ja selkiyttää nykyinen laki vastaamaan eläintenpidolle ja lainsäädännölle nykypäivänä asetettavia vaatimuksia, kuten
 - eläimen hyvinvoinnin edistäminen
 - eläimen mahdollisuus olennaisten käyttäytymistarpeidensa tyydyttämiseen
- Eläinlajikohtaiset asetukset tullaan uusimaan lain uudistuksen jälkeen

Tukia suunnattu ja suunnataan kotieläinten hyvinvointiin

- Täydentävät ehdot: eläinten hyvinvointi (2007 alk. →)
- Maaseudun kehittämissohjelmassa 2007-2013 eläinten hyvinvointituet naudoille ja sioille
- Maaseudun kehittämissohjelmassa 2014-2020
 - eläinten hyvinvointikorvaukset naudoille, sioille, lampaille, vuohille ja siipikarjalle
 - neuvontatoimenpide, jonka avulla edistetään eläinten terveydenhuoltoa ja hyvinvointia
 - maatalouden investointituki, jossa investointitukea voidaan myöntää mm. eläinten hyvinvointia ja työympäristön parantamista edistäviin toimiin

Millainen on maatilan kannattava ja kilpailukykyinen investointi

- tuettavalla investoinnilla kehitetään tehokkuutta ja laatua maatalouden tuotantotoiminnassa
- yritystoiminnalla oltava edellytykset jatkuvaan kannattavuuteen
- tukea voidaan myöntää em. investoinnista aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin
- rakentamista koskevassa suunnitelmassa käytävä ilmi toimivuus, tarkoituksenmukaisuus, ympäristöön sopivuus
- hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä määritetään investoinnin kohteeseen sovellettavien yksikkökustannusten avulla; jos niitä ei annettu, selvitys kustannusten perustumisesta tavanomaiseen hintatasoon
- tuotannonalaa koskevia pakollisia vaatimuksia noudatettava
- tukea ei voi myöntää aloitettuun toimenpiteeseen (ei saa aloittaa ennen tukipäätöstä)

Aloitustuella ja investointituella jatkuva hakuaika

Nuoren viljelijän aloitustukea ja maatilan investointitukea saa hakea jatkuvasti

Hakemukset ratkaistaan tukijaksoittain, jotka ovat

1) nuoren viljelijän aloitustuessa

- a) 1 päivästä marraskuuta 31 päivään tammikuuta
- b) 1 päivästä helmikuuta 30 päivään huhtikuuta
- c) 1 päivästä toukokuuta 31 päivään heinäkuuta
- d) 1 päivästä elokuuta 31 päivään lokakuuta

2) maatilan investointituessa

- a) 16 päivästä lokakuuta 15 päivään tammikuuta
- b) 16 päivästä tammikuuta 15 päivään maaliskuuta
- c) 16 päivästä maaliskuuta 15 päivään elokuuta
- d) 16 päivästä elokuuta 15 päivään lokakuuta

Liiketoimintasuunnitelma /1

- Liiketoimintasuunnitelma **on oltava** nuoren viljelijän aloitustuki- ja maatalouden investointitukihakemuksen liitteenä
- Liiketoimintasuunnitelmaa **ei tarvitse esittää**, kun kyseessä on:
 - salaojitus
 - mehiläistalouden investoinnit
 - sadonkorjuukoneiden hankinta yhteiskäyttöön
 - työympäristöä, tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia tai ympäristön tilaa edistävä investointi

Liiketoimintasuunnitelma /2

Liiketoimintasuunnitelma on maatilaa koskeva kehittämissuunnitelma, joka sisältää:

- tuenhakijaa ja maatilan hallintaa koskevat tiedot
 - maatilan nykytilanteen tarkastelun
 - toiminnan kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi
 - kehittämiseen liittyvät talouslaskelmat perusteluineen
 - Liiketoimintasuunnitelman laatiminen ([lomake 3430](#))
- *Liiketoimintasuunnitelman kustannukset voidaan sisällyttää kyseisen investoinnin kustannusarvioon*

Valintamenettely

- ELY- keskus asettaa kaikki perusehdot täyttävät hakemukset etusijajärjestykseen valintakriteerien perusteella
- Valinnassa tärkeä merkitys on rakennussuunnitelman ohella liiketoimintasuunnitelmalla, johon sisältyvät muun muassa maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelmat
- Em. asiakirjojen ja valintakriteerien täyttymisen perusteella ELY-keskus arvioi maatalan menestymismahdollisuuksia
- <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelijä/Documents/valintakriteerit-maatalouden-investoinnit-ja-aloitustuki.pdf>

Valintakriteerit

- 1. Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen (25 %) Tarkastelussa huomioidaan pitkän aikavälin vaikutukset*
- 2. Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen kilpailukykyyn (20 %) Tarkastelussa huomioidaan pitkän aikavälin vaikutukset*
- 3. Vaikutus ympäristöön (20 %)*
- 4. Vaikutus tuotanto-olosuhteisiin (15 %)*
- 5. Vaikutus ohjelman muiden tavoitteiden toteutumiseen, esimerkiksi onko kyseessä yhteishanke(10%)*
- 6. Elinkeinon merkitys kokonaistulonmuodostuksen kannalta ja tuettavan hankkeen vaikutus (10 %)*

Rakentamisinvestointi investointituessa on...

- maatalouden tuotantotoimintaan käytettävä rakennus tai rakennelma
- em. uudisrakentaminen, laajennus, peruskorjaus, muu käyttöajaltaan pitkäaikaisen omaisuuden hankkiminen
- em. rakentamisen yhteydessä käyttötarkoitukseen ja toimivuuteen liittyvien välttämättömien koneiden ja laitteiden hankkiminen

Rakennussuunnitelma (Vna 23 §)

Rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamista koskevaan suunnitelmaan on liitettävä seuraavat riittävän yksityiskohtaiset asiakirjat:

- 1) pääpiirustukset;
- 2) erikoissuunnitelmat, jos niillä on merkitystä rakennuksen toimivuutta ja hyväksyttäviä kustannuksia arvioitaessa;
- 3) rakennusselostus;
- 4) rakennusselostukseen perustuva rakennusosakohtainen kustannusarvio tai -laskelma.

Rakentamista koskevan suunnitelman yksityiskohtaisuuden ja laajuuden on oltava asianmukaisessa suhteessa hankkeen laajuuteen ja kokonaiskustannuksiin. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä selvitys toiminnan laajentamismahdollisuuksista sekä, jos kyse on uudisrakentamisesta, selvitys korvattavan rakennuksen jatkokäytöstä

Tuettavaa investointia koskevat yleiset edellytykset (Vna 18 §)

- Hyväksyttävät enimmäiskustannukset voivat olla erilaiset maan eri osissa, jos rakentamisen kustannukset eroavat investoinnin kustannuksiin vaikuttavalla tavalla.
- Myönnettäessä tukea rakentamista koskevaan investointiin hyväksyttävien enimmäiskustannusten on perustuttava tuen hakuajankohdan kustannustasoon.
- Samaan investointiin katsotaan kuuluviksi ne toimenpiteet, jotka yhdessä muodostavat tuotantotoiminnassa tarpeellisen toiminnallisen kokonaisuuden. Jos samaan investointiin sisältyy vähäisiä osia, joilla on eri käyttötarkoitus, tukitaso määräytyy investoinnin pääasiallisen käyttötarkoituksen perusteella.

Työympäristöä, tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia tai ympäristön tilaa edistävät investoinnit

Tukea voidaan myöntää rakentamisinvestointiin ja koneen tai laitteen hankintaan, jonka tarkoituksena on parantaa:

- 1) maatalouden tuotantorakennuksessa työskentelevän henkilön työoloja
- 2) maatalousyrityksen tuotantohygieniaa
- 3) eläinten hyvinvointia
- 4) ympäristön tilaa

Tukea voidaan myöntää 1–3 kohdissa tarkoitettuun tarkoitukseen vain, jos investointi parantaa jo olemassa olevaa tuotantorakennusta, eikä lisää olemassa olevaa tuotantokapasiteettia

Maatilan energiantuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit

Investointi on tukikelpoinen vain siltä osin kuin energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnassa. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että energialaitoksessa hyödynnetään uusiutuvaa energialähdettä.

Maatilan lämpökeskuksessa voidaan hyödyntää myös turvetta, jos lämpöä voidaan tuottaa myös uusiutuvan energialähteen avulla.

Investointitukikohteita /1

Navetat

Lypsy- ja nautakarjataloudessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit

Sikalat

Sikataloudessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit

Lihasiipikarjatalous

Siipikarjanlihan tuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit

Lammas- ja vuohitalous

Lammas- ja vuohitaloudessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit

Hevostalouden investoinnit

Hevosten kasvattamisessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit.

Tukea ei myönnetä investointiin, joka liittyy hevostalouden palvelutoimintaan

Investointitukikohteita /2

Mehiläistalous

- Mehiläistaloudessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit sekä kone- ja laitehankinnat. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investoinnin toteuduttua tuen saajalla on vähintään 80 mehiläispesää.

Turkistalous

- Varjotalojen, eristämättömien eläinhallien, käsittelytilojen, lantaloiden sekä tuotantovarastojen rakentamisinvestoinnit ja tarhan ympäröiminen sellaisella aidalla, joilla voidaan estää eläinten pääsy tarhan ulkopuolelle

Investointitukikohteita /3

Kasvihuonetuotanto

- Kasvihuonetuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit sekä elintarvikekäyttöön viljeltävän puutarhakasvin tuotannossa tarvittavan kasvutunnelin hankinnat.

Kuivaamot

- Viljan tai heinän kuivaamiseen tarkoitetun kuivaamon rakentamisinvestoinnit sekä viljan vaunukuivureiden hankinnat.
- Tukea kuivaamisessa tarvittavaan lämmöntuotantojärjestelmään voidaan myöntää energiatuotantokohdan mukaisesti.

Investointitukikohteita /4

Salaojitus

- Pellon salaojittaminen ja säätösalojitus
- Tukea ei myönnetä valtaojien putkituksiin eikä pienpumppaamoinvestointeihin

Sadonkorjuukoneet yhteiskäyttöön

- Perunan tai sokerijuurikkaan nostokoneen hankinta yhteiskäyttöön

Tuotantovarastot

*Maataloustuotannossa välttämättömät tuote-, tuotantopanos- ja tarvikevarastojen rakentamisinvestoinnit

Konevarastot

*Maatalouskoneiden säilytykseen käytettävän varaston rakentaminen

Investointitukikohteita /5

- **Maataloustuotteiden myyntikunnostus**

Tukea voidaan myöntää maataloustuotteiden myyntikunnostamisessa tarvittavaan rakentamisinvestointiin ja koneen tai laitteen hankintaan. Tukea ei kuitenkaan myönnetä poronlihan myyntikunnostukseen liittyviin eikä kananmunapakkaamojen investointeihin.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että myyntikunnostamisessa hyödynnetään pääosin tuen kohteena olevan maatalon raaka-aineita; tuotteet valmistetaan myytäväksi jälleenmyyjille tai jatkojalostajille; tuote on myyntikunnostuksen jälkeen edelleen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I tarkoitettu maataloustuote.

Huomattavaa investointituessa

- ei yksikkökokovaatimusta
- korvaava investointi on mahdollinen
- korjausrakentaminen mahdollista ilman %-peruskorjaus-edellytystä
- osamaksu ja ostoleasing tukikelpoisia, mutta ei esim. rahoituskulujen osalta
- liiketoimintasuunnitelma ja rakennussuunnitelma keskeisiä valintamenettelyssä

Tuen ulkopuolelle jääviä kustannuksia VNA 240/ 2015

Tukikelvottomia kustannuksia (19 §)

- EU- säädöksissä säädetyt
- Käytetyt koneet ja laitteet
- Pienkuormaajat ja traktorit
- Perheenjäseniltä tehdyt hankinnat
- Omat kuljetukset
- Viranomaisluvat, liittymämaksut, vastaavat kulut

MMM:n tuettua rakentamista koskevia asetuksia aletaan uudistaa

- ovat investointituen ehtoina
- sis. mm. eläinten pitopaikan edellytyksiä (hyvinvointi)
- yksikkökustannukset sis. taloudellisen tuettavan hinnan
- hallitusohjelman mukaisesti säätelyä pyritään keventämään
- MMM rakentamisasetusten uudistaminen käynnistynyt->
- säädetään vain välttämättömin, otetaan huomioon eläinsuojelulain uudistaminen
- jatkossa rakentamisasetuksia korvataan hyvien käytäntöjen opasmateriaalilla
- -> vapautta, valtaa ja vastuuta yrittäjälle ja hänen tiimilleen!

Mihin suuntaan Suomen investointituessa / tuetussa lypsy- ja nautakarjatalouden rakentamisessa ollaan menossa?

- Kaikkiaan investointitukipäätöksiä lähes 1000 kpl
- Lypsy- ja nautakarjatalouden rakentamisinvestointeja myönnettiin AB- alueella 28 kpl ja C-alueella 88 kpl
- Tuotantohygieniaa ja eläinten hyvinvointia parantavia investointeja 15 sekä koneita ja laitteita n. 50 (sis. kaikki tuotantomuodot)
- Tuotantoympäristöä ja ympäristön tilaa edistävät koneita ja laitteita yli 100 sekä niiden tilaa parantavia rakentamisinvestointeja 35 (sis. kaikki tuotantomuodot)

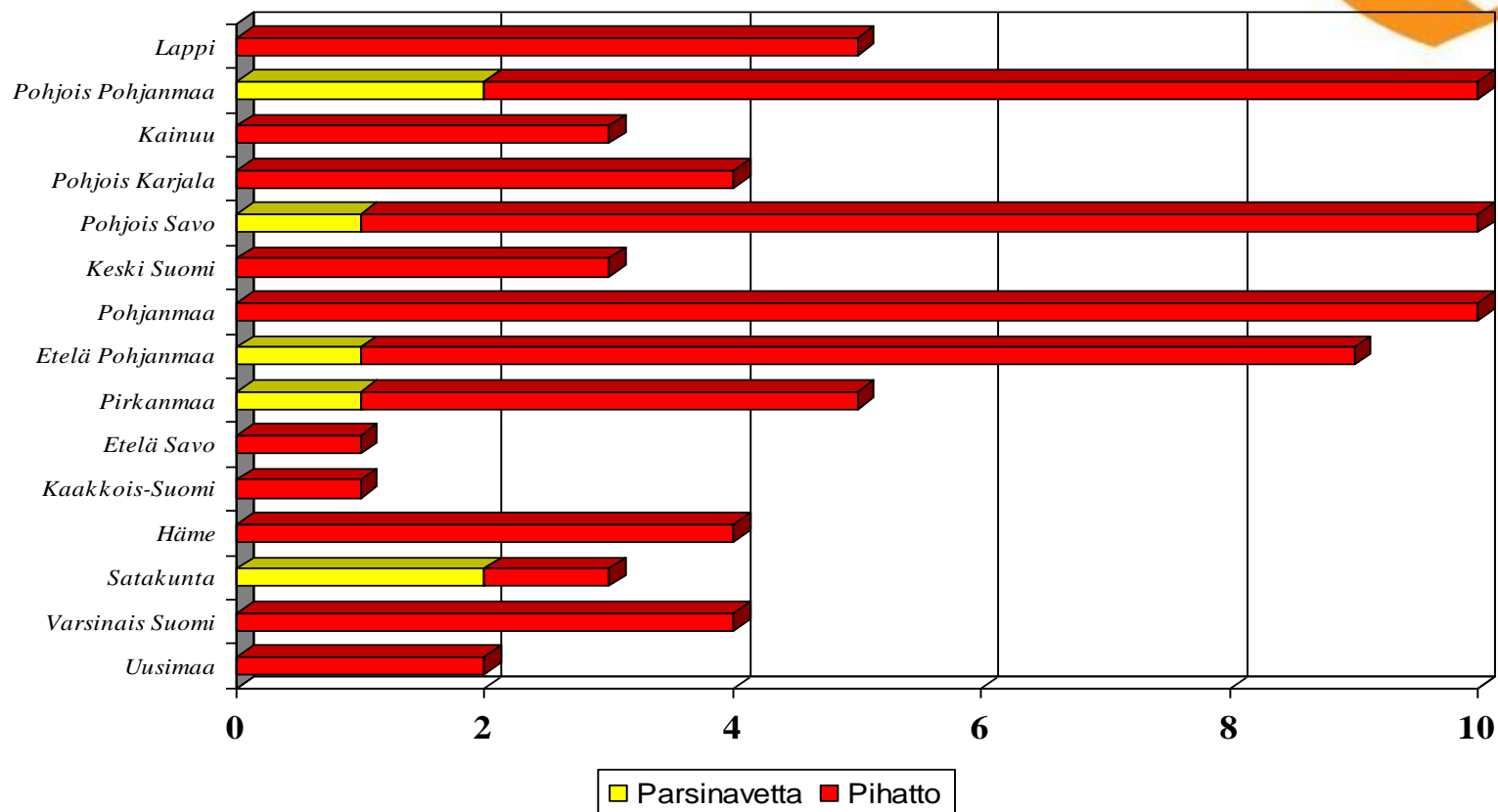
Tuetun lypsykarjarakentamisen volyymejä v. 2015

- hyväksytyjen tukipäätösten mukaista kerrosalaa yht. n. 108 000 m²
 - hiehokasvattamot (korj, laaj,uudet) n. 4 400 m²
 - parsinavetat (korj. ja laaj.) n. 5 800 m²
 - kylmät pihatot (korj. ja laaj.,uudet) n. 9 000 m²
 - viileät pihatot (korj. ja laaj.,uudet) n. 23 500 m²
 - lämminpihatot (korj. ja laaj.,uudet) n. 65 300 m²
- peruskorjauksia n. 43 100 m²
- peruskorjauksia uudisrak. yhteydessä n. 13 500 m²
- laajennuksia n. 11 700 m²
- uutta hieho- ja navettakerrosalaa lähes 40 000 m²

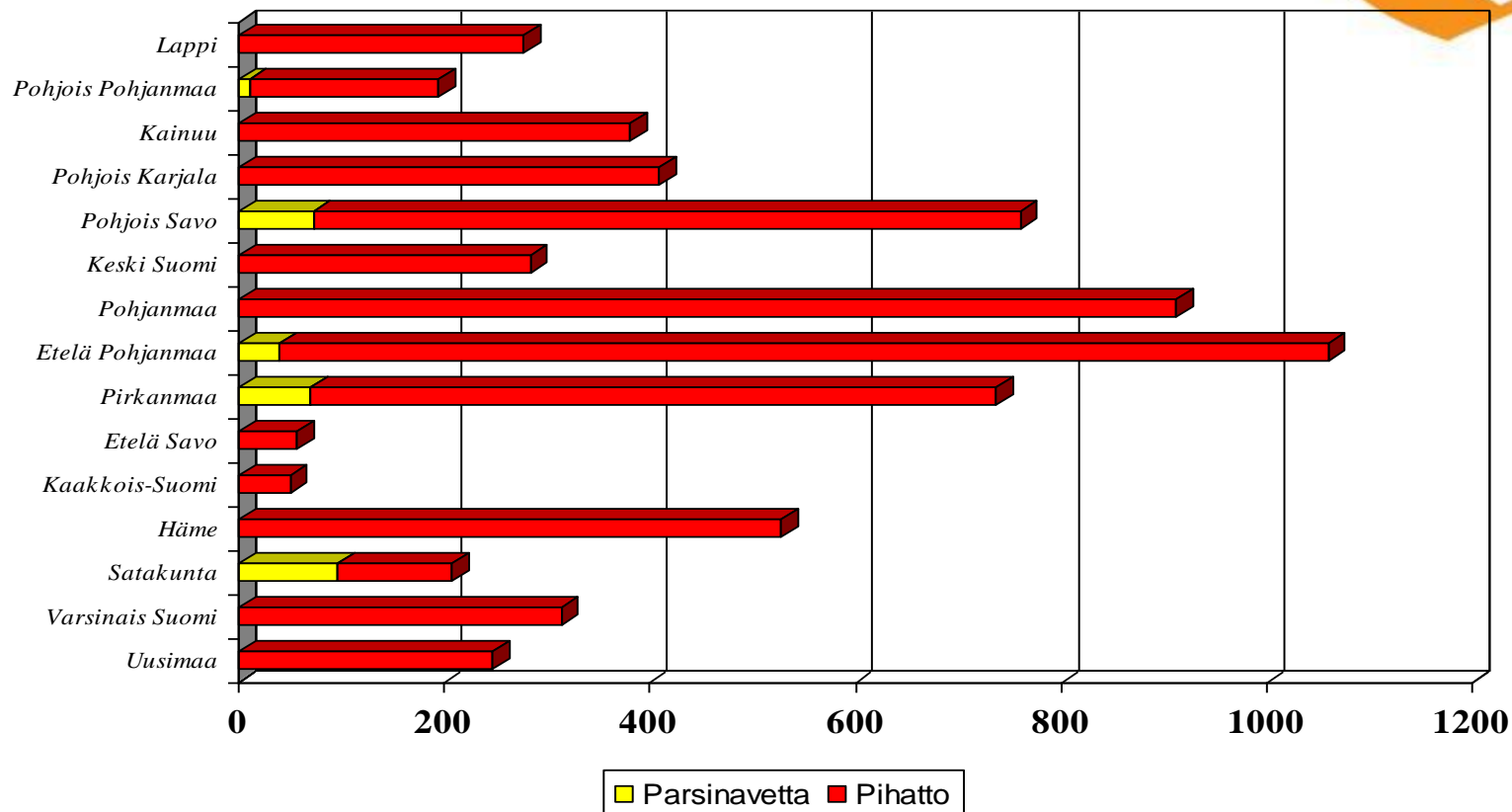
Lypsykarjarakennusten rahoituspäätökset vuonna 2015 / kpl

sis. kaikki uudisrakennukset, laajennukset ja peruskorjaukset

Lypsykarjarakennusten rahoituspäätökset vuonna 2015, lypsylehmäpaikkoja

sis. kaikki uudisrakennukset, laajennukset ja peruskorjaukset

KIITOS!

